

militære Værksteder. Det ærede Medlem gav et noget mørkt Billede af Lønningsforholdene her. Jeg tror imidlertid ikke, at det slaar ganske til. Jeg indrømmer, hvad jeg straks skal komme til, at der kunde være Grund til at foretage visse Ændringer i de bestaaende Forhold, men jeg tror ikke, at det ærede Medlem har Ret i sin Bedømmelse; han sagde det just heller ikke direkte, det laa mere i hans Tone, at han mente, at Lønningsforholdene derude ikke var gode. Jeg har faaet Sagen nøje undersøgt, og skal da oplyse, at Gennemsnitsfortjenesten i 1907 har vist sig at være ved Laboratorieværkstederne ca. 56 Øre Timen, ved Artillerimaterielværkstederne 53,9 Øre, og ved Haandvaabenværkstederne 51,2 Øre Timen. Det er virkelig en ganske net Fortjeneste, naar det sammenlignes med, hvad der bydes i den private Industri af samme Art. Jeg er fuldkommen rede til at indrømme, at Staten naturligvis skal være mindst lige saa god en Arbejdsgiver som de private. Jeg har heller ikke noget imod, at Staten er blandt de bedste; det bør den være. Men jeg tror ogsaa, at det ærede Medlem maa indrømme mig, at disse Lønninger, der ere fremkomne dels ved Timeløn, dels ved Akkordbetaling, ere forsvarlige og gode, endogsaa noget over Gennemsnittet af, hvad den private Industri yder.

Det ærede Medlem har ikke Ret i, at Akkordbetalingen er Undtagelsen. Tværtimod fremgaar det af de udførlige Oversigter, jeg har forskaffet mig, vedrørende hver enkelt Mands Arbejdsfortjeneste og Fordelingen efter Timeløn og Akkordarbejde, at Akkordarbejdet er det overvejende. Naturligvis er der visse Arbejdere, der overvejende have Timeløn, og nogle, der som Følge af deres Arbejdes Beskaffenhed udelukkende have Timeløn. Der fremkommer derved, hvad jeg skal give det ærede Medlem Ret i, et Misforhold netop for de faglærte Arbejdes Vedkommende, idet deres Pension uden Hensyn til Akkordoverskuddet beregnes efter Timelønnen. Det er den, der lægges til Grund for Beregningen, og derfor kunne disse Arbejdere daarligt staa sig ved, at Timelønnen ikke bliver hævet. Det vil ikke sige, at deres Aarsfortjeneste er mindre end de andres, tværtimod, den er som Regel meget ordentlig, men det svider noget til dem ved Beregningen af deres Pension. Derfor have vi ogsaa i Ministeriet under Overvejelse at foretage en Regulering mellem Timelønnen og Akkordbetalingen, saaledes at Timelønnen for de faglærte Arbejde-

res Vedkommende hæves, men denne Foranstaltning vil jo nok koste noget, og hvis jeg fremkommer med et Forslag om en saadan Regulering, vil jeg altsaa kunne regne paa det ærede Medlems og forhaabentlig paa det hele Tings Tilslutning. Jeg skal tilføje, at for de Arbejdes Vedkommende, der staa paa den laveste Timeløn, er der, som jeg har erfaret ved at undersøge det, særlige Forhold til Stede; det er enten meget gamle Arbejdere, der nærmest beholdes af Pietetshensyn, eller ganske unge, lige udlærte Arbejdere; dette forklarer den meget lave Timebetaling for enkelte af dem. Men som sagt, det er Meningen at regulere denne Timebetaling opad, særlig af Hensyn til Pensionsberegningen. Hvad Henvendelser til Ministeren angaar, saa er det min bestemte Hensigt ligesom min Forgænger at høre enhver, der vil henvende sig til Ministeren angaaende Lønningsspørgsmaal og hvilke som helst andre Spørgsmaal. De skulle naturligvis gaa den tjenstlige Vej, men jeg har forlangt af Embedsmændene i Forsvarsministeriet, baade i Krigsministeriet og Marineministeriet, at alle, der ønske Ministeren i Tale, skulle have Lejlighed dertil.

Dernæst vil jeg henvende et Par Ord til det ærede Medlem for Sorø Amts 1ste Valgkreds (Zahle). Han beklagede, at Forsvarslovene ikke var forelagte endnu. Jeg har i Bladene set den Formodning udtalt, at Grunden til, at Forsvarslovene endnu ikke var forelagte, var den, at jeg svævede i megen Tvivl om, paa hvilket Grundlag jeg skulde bygge dem. Det er ganske grebet ud af Luften, jeg har ingen Tvivl i saa Henseende, men det ærede Medlem maa erindre, at her ikke alene er Tale om at træffe sit Valg i enkelte store principielle Spørgsmaal, men her er Tale om at forelægge en Række af Love, der rumme en stor Mængde Detailbestemmelser, som for en stor Del slet ikke have været drøftede i Forsvarskommissionen, med Hensyn til hvilke man i mange Tilfælde altsaa ikke har Forsvarskommissionens Overvejelser og Vedtagelser til Rettesnor, eller hvor i hvert Fald kun en enkelt af de i Forsvarskommissionen repræsenterede Grupper har udtalt sig. Spørgsmaal altsaa, som man i Krigsministeriet maa tage op og undersøge fra første Haand. Nu er det jo en given Ting, at hvis min højtærede Forgænger i dette Øjeblik havde staaet paa denne Plads, havde Forsvarslovene sikkert allerede været forelagte, thi han, der havde beklædt dette Ministerium lige siden Begyndelsen af 1905, var naturligvis